

Міністерство освіти і науки України

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

СИЛАБУС

навчальної дисципліни Розвиток вищої освіти в Україні в умовах євроінтеграції

Загальна інформація

Компонент освітньо-наукової програми	вибірковий
Кількість кредитів ECTS	3
Мова навчання	українська

1. Мета навчальної дисципліни.

Метою навчальної дисципліни «Розвиток вищої освіти України в умовах євроінтеграції» є розкриття закономірностей процесу формування освітньої політики України з огляду на загальнонаціональний і міжнародний вимір, особливості розвитку державної політики в галузі освіти за умов державного суверенітету України в історичній ретроспективі; аналіз різних аспектів освітньої політики держави на різних рівнях її реалізації в умовах сучасного трансформаційного суспільства; розробка на цій основі підходів до удосконалення системи формування готовності здобувачів вищої освіти до професійної діяльності й наукової роботи.

Вивчення дисципліни сприяє : процесу засвоєння знань для утвердження в громадській думці позиціонування професійних якостей випускників як найбільш надійний шлях до кращої самореалізації людини і до кращого, успішного життя; процесу формування професійних рис інноваційного педагога ЗВО, як того вимагає розвиток цифрового, знанневого, суспільства, людину критичного мислення, організаційної культури, здатну до адміністративної діяльності. Курс дисципліни «Розвиток вищої освіти України в умовах євроінтеграції» націлений на ознайомлення зі світовим дискурсом освітньої політики, зокрема його теоретико-методологічною складовою; здійснення аналітичного огляду освітньої політики в Україні за період незалежності; аналіз стратегії державної освітньої політики в країнах світу, зокрема у країнах Європейського Союзу, та можливості їхнього застосування в Україні; формування у здобувачів вміння здійснювати ефективну організацію освітнього процесу у ЗО на основі знань теорії й практики вищої освіти, моделювання діяльності фахівця; готовність визначати рівень особистісного і професійного розвитку: вивчати сучасні методи управління у процесі вирішення освітянських

задач і виявляти можливості підвищення ефективності викладацької діяльності; здатність до саморозвитку.

Передумови вивчення дисципліни.

Дисципліна корелює з такими начальними дисциплінами, як «Актуальні проблеми педагогіки», «Методологія та організація наукових досліджень», «Педагогіка та психологія вищої школи», «Менеджмент освіти», «Інноваційні освітні технології».

Зміст навчальної дисципліни:

Модуль 1. «Теоретико-методологічні основи освітньої політики».

Тема 1. Освітня політика як соціально-політичний феномен. Взаємозв'язок освітньої політики з іншими науками.

Поняття освітньої політики, її основні характеристики. Різниця між політикою, управлінням та адмініструванням. Пріоритети освітньої політики. Ціннісно-цільові пріоритети освіти (прогностичний аспект). Освітній процес у постіндустріальному суспільстві. Ідеологічні засади освітньої політики. Етичні напрями освітньої політики. Місце дисципліни в системі підготовки фахівця.

Тема 2. Суб'єкти державної освітньої політики: зміна стратегії управління освітою в умовах децентралізації.

Характеристики суб'єктів державної освітньої політики, їхні завдання та функції. Перехід від адміністративної моделі управління системою української освіти до ринкової й децентралізованої: використання досвіду передових країн і ретроспективний аналіз вітчизняних наробок.

Тема 3. Закономірності, принципи та державні пріоритети освітньої політики України.

Ідеологічні та моральні засади державної освітньої політики: особливості ліберальної освітньої політики, особливості консервативної освітньої політики, особливості радикальної освітньої політики. Тенденції формування освітньої політики в умовах орієнтації на приватні сили та підприємства, сформовані глобальним капіталом під впливом міжнаціональних корпорацій та їхніх інвесторів. Вплив ринкового менталітету, глобалізації світової економіки на освітні процеси.

Тема 4. Законодавча база державної освітньої політики України. Аналіз законодавчої бази державної освітньої політики України. Прийняття законів прямої дії, які регулюють відносини в підсистемах освіти. Розробка положень, постанов, наказів інструкцій. Подальший розвиток законодавства про освіту. Особливості державної освітньої політики в трансформаційному суспільстві. Критерії ефективності державної освітньої політики.

Тема 5. Забезпечення рівного доступу, підвищення якості та конкурентоспроможності освіти як показники освітньої політики в Україні.

Освітня політика у сфері дошкільної освіти на сучасному етапі розвитку галузі. Загальна середня освіта як основна ланка безперервної освіти. Пріоритети освітньої політики в галузі загальної середньої освіти. Спеціальна освіта як пріоритетний напрям державної політики в освіті України. Пріоритети освітньої політики в галузі спеціальної освіти. Завдання освітньої політики у сфері позашкільної освіти. Освітня політика у сфері професійно-технічної освіти (ПТО). Специфіка України у розвитку ПТО. Стратегія модернізації ПТО. Освітня політика в галузі вищої освіти. Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу.

Модуль 2. «Державна освітня політика: національний та світовий виміри».

Тема 6. Міжнародний розвиток освітньої політики.

Сфера освіти як об'єкт наукового системного дослідження. Соціальні та економічні

індикатори освітньої політики. Доступ до освіти, основні джерела фінансування. Статистика як один із чинників формування державної освітньої політики. Особливості формування освітньої політики на міжнародному рівні.

Тема 7. Європейський контекст освіти.

Глобалізація та розвиток освіти: від ієрархії до гетерархії. Поняття глобалізації. Глобалізація в економіці. Уплив глобалізації на освітні реформи. Реформи, спричинені конкуренцією. Зміст політики вищої освіти Європейського Союзу. Сутність політики ЄС у сфері вищої освіти. Основні напрями освітньої політики Євросоюзу. Міжнародні та європейські стандарти вищої освіти. Інституційне забезпечення політики вищої освіти ЄС. Кадрове забезпечення політики вищої освіти. Стратегії розвитку європейської вищої освіти. «Європа–2020» як стратегія зростання. Модернізація вищої освіти. Навчання упродовж життя. Політика інтернаціоналізації.

Тема 8. Професійна підготовка педагогів у зарубіжних країнах: ключові аспекти.

Особливості професійної підготовки педагогів за ключовими аспектами: законодавче забезпечення; структура, зміст, форми, методи й технології професійної підготовки педагогічних працівників. Творче використання конструктивних ідей зарубіжного досвіду в процесі оновлення вітчизняної системи неперервної педагогічної освіти.

Тема 9. Сучасні підходи до оцінювання результативності управління якістю освіти: гендерний аспект.

Реалізація принципу гендерної рівності у доступі до освіти як результат управління якістю освіти в Україні. Міжнародний досвід обчислення доступності освіти як показника ефективності управління якістю освіти. Застосування гендерної статистики в освіті для оцінювання результативності управління якістю освіти. Механізм підвищення результативності управління якістю освіти в Україні.

Тема 10. Європейський простір вищої освіти. Болонський процес. Вища освіта в країнах Європи.

Європейський простір вищої освіти. Болонський процес. Вища освіта в країнах Європи.

Еразмус+ - Програма Європейського Союзу у сфері освіти, професійної підготовки, молоді та спорту.

Форми навчання : очна, заочна, дистанційна .

Методи навчання.

Форми та методи навчання – у процесі проведення навчальних занять (лекційних і практичних) передбачено застосовувати такі методи:

- пояснювально-ілюстративний;
- проблемний;
- проблемно-пошуковий;
- дослідницький;
- інтерактивні методи навчання.

Оцінювання результатів навчання.

Методи контролю.

- залік;
- усне і письмове опитування;
- індивідуальні завдання;
- доповіді;
- презентації виконаних завдань.

Засоби діагностики успішності навчання:

- активна робота на практичних заняттях;
- виконання поточних самостійних робіт;
- творча робота;
- проекти, презентації та виступи;
- усна відповідь;
- письмова робота.

Розподіл балів за темами.

	Поточне оцінювання та самостійна робота										Письмова робота	Творча робота	Сума
	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2								
Тема	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
Бали	5	10	5	5	10	15	5	5	10	10	10	10	100

Критерії оцінювання результатів навчання:

а) робота на практичному занятті

Усна відповідь на практичному занятті	до 5 балів
Активність (доповнення, запитання)	1 – 2 бали
Презентація	до 5 балів
Письмова робота (тести)	до 10 балів
Творча робота	до 10 балів

б) самостійна робота

до 10 балів

Робота на практичному занятті оцінюється за такими критеріями: 5 балів – аспірант у повному обсязі опрацював програмовий матеріал, має глибокі та міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями, робить аргументовані висновки; 4 балів – аспірант вільно володіє навчальним матеріалом, може узагальнювати та застосовувати набуті знання, відповідь містить незначні неточності; 3 бали – аспірант може відтворити основні положення програмового матеріалу, його відповідь неповна; 1 – 2 бали – відповідь неповна, містить багато неточностей,

головний зміст питання не розкрито, аспірант має лише приблизне уявлення про питання, що розглядається на занятті.

Орієнтовний розподіл балів за видами робіт:

50% – практичні роботи;

25% – комп'ютерне тестування;

25% – підсумковий контроль.

Політика курсу

Учасники освітнього процесу керуються нормативними документами та відповідними Положеннями, затвердженими в НУЧК: «Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (2020 р.; Інтернет-ресурс: <https://drive.google.com/file/d/1trqn0NG5l79caOb5mOe94RZJMt6WmpVf/view>).

При вивченні дисципліни, виконанні практичних занять та проведенні форм контролю аспіранти зобов'язані дотримуватись принципів академічної доброчесності, зокрема керуватися нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (2019 р.; Інтернет-ресурс: <https://drive.google.com/file/d/1kpvtbTTnlgy2Tz29iNvgwlMe84tMAkRg/view>).

Граничний термін проходження всіх видів поточного контролю визначається відповідно до графіку освітнього процесу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи (проекти, презентації, есе, реферати, тести тощо), які виконуються із порушенням встановлених викладачем термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимально можливої кількості балів за даний вид діяльності). Перескладання пропущених занять або завдань самостійної роботи відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, працевлаштування тощо). Відвідування аудиторних занять є бажаним. Теми пропущених занять аспірант опрацьовує самостійно.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Аспірант має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад педагогіки, дидактики, методики викладання історії тощо;

- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;

- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;

- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Аспірант зобов'язаний:

- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, не запізнюватися на заняття (виняток можуть становити запізнення з поважних причин), дотримуватися правил суспільної поведінки, поважати думки та права інших аспірантів і викладача;

- виконувати завдання, визначені для практичних занять і самостійної роботи;

- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 60 балів.

Матеріально-технічне забезпечення.

Організація освітнього процесу забезпечується відповідними аудиторіями та комп'ютерною технікою

Інформаційні ресурси.

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд "Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики"; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
2. Вступ до аналізу державної політики: Навч. посіб./ В.Романов, О. Рудік, Т.Брус. - К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2001. 238 с..
3. Гелд Дейвід, Мак-Грю Ентоні. Глобалізація/антиглобалізація / Пер. з англійської І.Андрущенко. К.: К.І.С., 2004. Х, 180с.
4. Дубасенюк О.А., Самойленко О.А. Основи андрагогіки (для фахівців у галузі освіти дорослих): навч.-методичний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2020. 247 с.
5. Д'юї Джон. Демократія і освіта. Львів: Літопис, 2003. 294с.
6. Д'юї Джон. Моральні принципи в освіті / Пер. з англ. Мирослави Олійник. Львів: Літопис, 2001. 32с.
7. Державна політика: аналіз та механізм її впровадження в Україні: Навч.посіб./кол.авт.; За заг.ред.В.А.Ребкала, В.В.Тертички. К.:Вид-во УАДУ, 2000. 232 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://ukrkniga.org.ua> – веб-сайт освітніх онлайн-матеріалів.
2. <http://osvita.ua> – веб-сайт, присвячений освіті в Україні і за кордоном.
3. <http://www.mon.gov.ua/> – сайт Міністерства освіти та науки України.
4. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
5. <http://chnpu.edu.ua/university/about/public-info> – внутрішні Положення Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка.

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові викладача	Тимошко Ганна Миколаївна
Науковий ступінь, вчене звання, посада	Доктор пед. наук, професор, професор кафедри педагогіки, методики викладання історії та суспільних дисциплін
Комунікація	Кафедра: : +38-067-369-38-87
Посилання на дисципліну в системах дистанційного навчання	https://us02web.zoom.us/j/92000993932?pwd=VjIWNzNSV3JHMWF5bzdyZ3FOYWk5UT09 Ідентифікатор конференції: 920 0099 3932 Код доступу: 111111

Консультації	вівторок 12.00–14.00; четвер 12.00–14.00 (110 кабінет).
--------------	---